

Místo na poznámky

Autor: Bc. František Večeřa
V Olomouci, 2020
Zdroj fotografií: statutární město Olomouc,
olomoucky.re.cz
Pracovní list pro rodiny s dětmi a návštěvníky města

SLOUP, NA KTERÝ MŮŽEME BÝT PYŠNÍ

Pracovní list pro rodiny s dětmi
a návštěvníky města

Město Olomouc

Milý poutníku, vítám tě v Olomouci, podle Lonely Planet v nejkrásnějším městě České republiky. Olomouc je statistická metropole úrodné Hané a šesté největší město Česka. Město leží přímo v srdci Moravy a v minulosti byla jejím hlavním městem. V současnosti je mimo jiné sídlem Univerzity Palackého, Olomouckého arcibiskupství, Moravské filharmonie, mnoha divadel, muzeí a dějištěm spousty zajímavých akcí.

V Olomouci se doslova a do písmene psaly dějiny a historie českých zemí. Olomouc po staletí patřila mezi nejvýznamnější sídla českého království. Pestrá minulost tohoto města zanechala velkolepou kolekci historických památek, které z Olomouce činí druhou největší památkovou rezervaci u nás, hned po Praze.

Olomouc se může pyšnit památkou UNESCO – sloupem Nejsvětější Trojice. Právě na tuto památku, která nemá ve světě obdoby, se dnes zaměříme.

Slovo na závěr

V úvodu pracovního listu jste se dozvěděli, že Olomouc je nejkrásnější město v České republice, a pokud jste si prošli historické centrum, musíte dát tomuto tvrzení za pravdu.

Rád bych Vám doporučil procházku Bezručovými sady, kolem hradeb a návštěvu jedné z olomouckých pevností. Olomouc byla důležitá vojenská pevnost a její pozůstatosti naleznete na mnoha místech ve městě. O tom by mohl být další pracovní list.

Jako autor pracovního listu doufám, že jste se dozvěděli nové informace a že si užijete pobyt v našem krásném městě.

Nejdříve navštivte Informační centrum v podloubí radnice a vezměte si letáček, který se věnuje Sloupu Nejsvětější Trojice.

Z historie stavby sloupu

„Postavím sloup, který svojí výškou a nádherou nebude mít rovného v žádném jiném městě.”

..... v Olomouci 1715

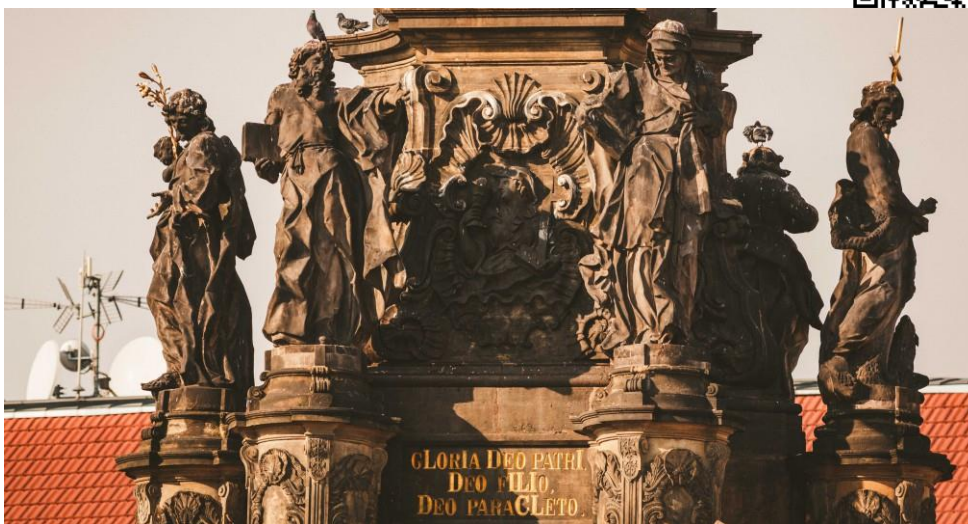
Sloup Nejsvětější Trojice

Barokní sousoší, které co do velikosti a bohatství sochařské výzdoby nemá v celé Evropě obdoby vznikalo v letech ..... až ..... podle návrhu kameníka Václava Rendera, který se však dokončení stavby nedožil. Na stavbě se podíleli sochaři a kameníci F. J. ...., F. Thoneck, J. V. .... a jeho syn J. I. ...., A. Scholz, O. Zahner a zlatník Š. ....

Jedná se o vůbec největší seskupení barokních soch v rámci jedné skulptury ve střední Evropě. Na sloupu najdeme ... soch světců, ... figur světloňošů a 12 reliéfů s apoštoly. I díky této výzdobě byl sloup zapsán do seznamu UNESCO.

Doplň vynechaná místa v textu pomocí letáčku nebo tabulky před sloupem.

Po naskenování tohoto QR kódu zjistíš, kdy byl sloup na Seznam světového kulturního dědictví zapsán.

Renderovy slavné sloupy

Do volného místa nakresli co možná nejdetajnější sloup Nejsvětější Trojice. Pak se vydej na Dolní náměstí a nakresli Morový Mariánský sloup.

Až budeš mít oba sloupy nakreslené, zaměř se na detaily. V čem se sloupy liší, jaké jsou jejich zvláštnosti, dokážeš najít podobnosti? Pořádně se nad těmito otázkami zamysli.

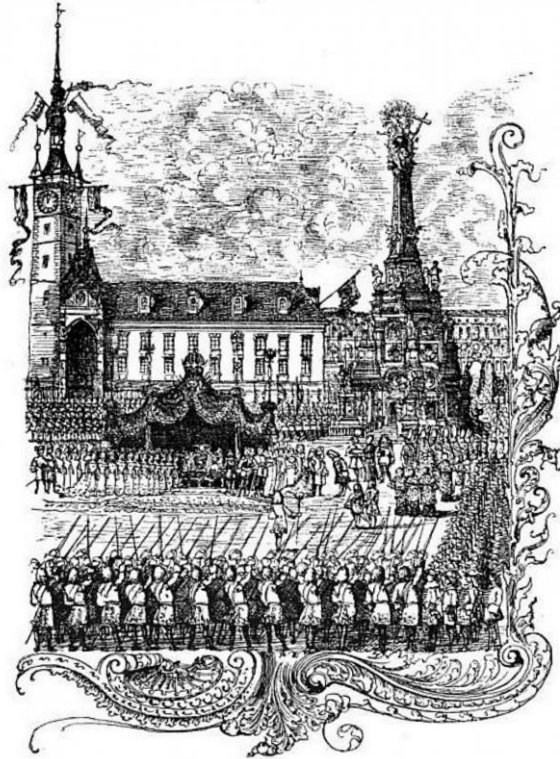
„Trojedinému a pravému Bohu za přítomnosti veličenstev .....
 ..... a ..... tento velikán posvěcen kardinálem
 Troyerem 9. září“

Tento nápis naleznete nad vchodem do kaple. Sloup byl vysvěcen
 9. září roku ..... . Slavnostní události se účastnila uherská a česká
 královna, arcivévodkyně rakouská, vévodkyně burgundská, hraběnka
 tyrolská a jediná česká císařovna ..... se svým mužem
 .....

*Doplň vynechaná místa v textu pomocí letáčku nebo tabulky před
 sloupem.*

Sloupové zajímavosti

- sloup je se svými 32 metry nejvyšší barokní skulpturou ve střední Evropě
- stavba sloupu trvala dlouhých 37 let
- na místě sloupu původně stávala Herkulova kašna
- pískovcový sloup byl původně bílý díky nátěru olovnatou bělobou

Sochařská díla Václava Rendra v Olomouci

Kromě sloupu Nejsvětější
 Trojice naleznete v
 Olomouci i další díla V.
 Rendra.

- 1 - kašna Tritónů (1709)
- 2- oltář sv. Pavlína v
- kostele sv. Mořice (1716)
- 3 - Morový Mariánský
 sloup (1723)
- 4 - Caesarova kašna (1725)
- 5 - Merkurova kašna (1727)
- 6- podstavec sochy sv.
 Floriána (1728) před
 kostelem sv. Michala
- 7 - kamenné prvky na
 kostele Panny Marie
 Sněžné
- 8 - jezuitský komplex

*Navštivte pomocí této mapy i další díla Václava Rendra. Mapa pochází z roku 1878. Zamířte nejprve na
 Dolní náměstí k Morovému sloupu.*

Iniciátor stavby

Na stavbě sloupu se podílela řada olomouckých měšťanů a můžeme tak říci, že se jedná o ryze olomouckou stavbu. Nyní si představíme kameníka, bez kterého by sloup zřejmě nestál.

Václav Render

* 31. 8. 1669 (pokřtěn) Olomouc, † 3. 8. 1733 Olomouc

Tento olomoucký rodák se stal kamenickým mistrem v roce 1694. Jeho olomoucká dílna, sídlem v dnešní ulici 8. května č. 8, se díky Václavovu nadání a schopnosti pro kamenickou práci brzy stala vyhledávanou v celé monarchii. Dochované dopisy z roku 1704 dokládají stížnosti a spory s ostatními sochaři, kteří na Václava žárlili. Úspěch jeho dílny je částečně dán i rozvojem hospodářství po třicetileté válce.

Render pracoval jako sochař, kameník, architekt a návrhář mariánských sloupů, sakrálních staveb a jejich výzdoby. Jeho práci bychom našli v bazilice na Svatém Kopečku a řadě kostelů a na kašnách v Olomouci. Jeho zřejmě největší díla jsou na Horním a Dolním náměstí. Sloup Nejsvětější Trojice již známe a na Dolním náměstí nalezneme Morový Mariánský sloup.

Tento sloup vybudovaný mezi lety 1716 - 1723 vznikl jako výraz vděčnosti měšťanů za ukončení morové nákazy.

V roce ..... začíná Václav budovat sloup Nejsvětější Trojice. Jako záruku, že bude stavba dokončena i po jeho smrti, odkazuje na stavbu veškerý svůj majetek.

Během stavby prvního patra Václav umírá ve věku 63 let.

Kde bylo sídlo Rakousko-uherské monarchie? .....

Na další straně je mapa ukazující, kde všude se můžeš v Olomouci setkat s prací Václava Rendera.

Sochy a reliéfy

Sloupu dominuje sousoší **Nejsvětější trojice sarchandělem Michaelem**. Na dřívku pod nimi je **Nanebevzetí Panny Marie**. Výzdobu sloupu můžeme rozdělit podle jednotlivých pater. Rozdělení najdeš v informačním letáčku.

V prvním patře nalezneme sochy **svatého Mořice** a **svatého Václava**, rakouského patrona **svatého Floriána**, který byl vnímán jako ochránce proti neštěstím, **svatého Jana Kapistránského**, **svatého Antonína**, člena františkánského řádu, který v Olomouci vlastnil významný klášter a **svatého Aloise Gonzagu**, patrona studentů.

Druhé patro nám ukazuje svaté Cyrila a Metoděje, kteří roku 863 přišli šířit křesťanství na Velkou Moravu, svatého Blažeje, jemuž byl zasvěcen jeden z olomouckých kostelů, svatého Vojtěcha, svatého Jana Nepomuckého a svatého Jana Sarkandra, který byl v Olomouci umučen.

Třetí patro je věnované sochám svaté Anny, svatému Jáchymovi, svatému Josefovi, Janu Křtiteli, svatému Vavřinci, svatému Jeronýmu.

Reliéfy vystupující ze sloupu zobrazují tři křesťanské ctnosti **Víru, Naději a Lásku**.

Otázky

Kdo všechno je v Nejsvětější Trojici?

Kde se v Olomouci nachází kostel Nanebevzetí Panny Marie?

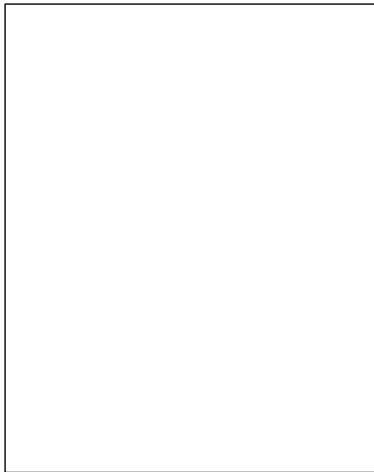

Na další straně se budeme blíže věnovat některým světcům vyobrazeným na Trojici.

Svatý Mořic

Byl starověký egyptský světec. Jako velitel křesťanské legie v římské armádě odmítl provádět pohanské rituály před bitvou akvůli tomu byl i se svými vojáky umučen. Bývá zobrazován jako mouřenín ve zbroji nebo s rudým křížem. V Olomouci je mu zasvěcen kostel. Svátý Mořic je patronem vojáků, obchodníků a mnoha dalších, je pomocník proti dně, nemocem uší a posedlosti.

Nakresli zobrazení Sv. Mořice v kostele.

Svatý Jan Sarkander

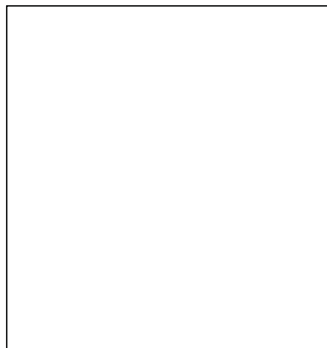
Katolický kněz působící před aběhem třicetileté války na Moravě. Za stavovského povstání byl obviněn z velezrady proti českým stavům. Dlouho se skrýval na Moravě a 1620 byl dopaden v Tovačově. Po zatčení byl vyslýchán a mučen v městské mučírně (dnes Sarkanderova kaple), mučení bylo tak surové, že při modlení breviáře otáčel listy jazykem kvůli vykloubení rukou z mučení na skřipci. Zemřel 17. března 1620.

Navštiv Sarkanderovu kapli a nakresli, na čem byl světec umučen.

Svatá Anna

Společně se svatým Jáchymem byli rodiče Panny Marie, tedy prarodiče Ježíše Krista. O životě svaté Anny se toho moc neví. Na obrazech bývá zobrazována s Pannou Marií a Ježíšem. Je patronkou manželství, matek a šťastného porodu.

Dokážeš nakreslit, co má svatá Anna v rukou?

Vnitřní kaple

Na unikátní kapli, která sahá až do 2. podlaží sloupu pracoval Václav Rindler a po jeho smrti Filip Sattler. Kaple má průměr jen 237 cm, je určena pouze pro kněze, který sloužil mši pro věřící shromážděné venku před sloupem.

V kapli nalezněš 6 biblických reliéfů. Reliéf nad oltářem zobrazuje Ukřižování Krista (1) av pozadí jsou dvě města.

Poznáš, o která města se jedná? ..... a .....

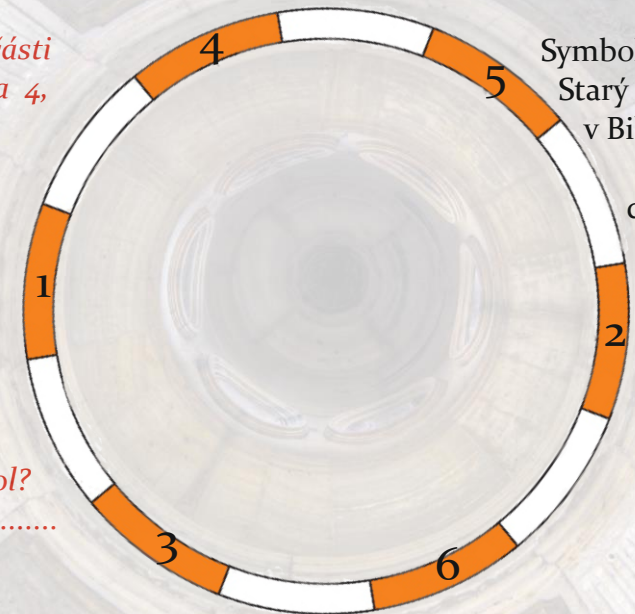
S určením ti pomůže fotografie QR kódu č. 1.

Další reliéfy nám ukazují Noemovu oběť (2), Oběť Kainovu (3), Oběť Ábelovu (4), Abrahámovu obětování Izáka (5) a Abrahámovu oběť berana (6).

Spoj spolu části 1, 5, 6 do Δ a 4, 3, 2 do Δ.

Pozorně se podívej po kapli, kde ještě najdeš tento symbol?

.....
.

Symbol odkazuje na Starý i Nový zákon v Bibli a používal se i během druhé světové války.

Pokud si chceš lépe prohlédnout jednotlivé reliéfy, naskenuj si tyto QR kódy.

